

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o.	6.
Félévre	5	"	"	50
Évnyegyedre	3	"	"	"
Egy órára	1	"	"	"

Szerkesztői szállás:

belső szűzútcza 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
5t hasábon garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasenstein és Vogelmán (Neuer Markt 11. szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyitott cikkeik

sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimrendők.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

A hírlapbéllyeg eltörlése folytán lapunk árát leszállítjuk, mindamellett legéberebb figyelmet fordítunk szellemi beltartalmának gyarapítására.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10	frt.	o.	ért.
Félévre	5	"	"	50
Évnyegyedre	3	"	"	"
Egy órára	1	"	"	"

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, méltóztassanak becses megrendeléseket mielőbb megtenni.

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutczai könyvkereskedésbe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési pénzek beküldésénél postautalványt kérünk használni, mely jutányosabb a levélben való pénzbeküldésnél.

Vidékről.

○ Hosszas esőzés természetes következménye a vízáradás; talán azért találkozunk Tisza Lászlóval, az alvezérral, a „M. Polgár” hasábjain, a ki mező-nagycsáni nád-ból font csolnakán indult ki előfizetőket halászni.

Engedje t. szrekesztő, hogy ezúttal mi falusiak szólhassunk a dologhoz, miután ön, mint látszik, nem igen méltányolja az erdélyi ellenzék alvezérének azon újszerűségét, melynélfogva minden évben egyszer-kétszer, úgy újjá táján, vagy a választások alkalmával beköszönt a pártközönség szerkesztőségébe, barátjának nevezi a házigazdát s megajándékozza egy-egy cikkel egész évi támaszául a lapnak, szellemi táplálékul azon hevesvéri hazafiaknak, kik a falnakmenő bölcsességben lelik gyönyörűségeket, nem gondolva meg, hogy becses fejüket, ábrándozás közben, igen könnyen a Szurulba, vagy a Rettyezába koppinthatnak.

Mellőznök T. L. úr expectoratóit, a mennyiben azok nevezett lapársunk és közönsége közt fennforgó magán természetű bűnyet képeznek, s azt a gyöngéd szemrehányást is elhallgatnók, melylyel a párt alvezére a pártlap közönségét illeti, midőn senki által fel nem szólítva önként bevallja, hogy ama lap élének harmadik évében sem részesült az óhajtott anyagi támogatásban, következésképp csupa meseszó az a nagyszerű „elterjedés” is, melylyel oda át kérkedni olyannyira szeretnek.

De az előfizetőfogdosás végett készült dicsőítő az ellenzék táborán túlterjedő lépésvesszőt is rejteget, a mihez aztán minékünk is volna némi hozzászólásunk.

Azt a sokat emlegetett engedelmisséget, melylyel a szentesített törvényeknek hódolni igérkeznek, a melyet azonban minden léptenyomon megszegnek, untig hallottuk már; de hogy mikép akarják T. L. úr és társai ezen szentesített törvényeket „alkotmányos és törvényes úton” megváltoztatni, s tulajdonképp mi az, mit ezek helyett a nemzetnek nyújtani szándékoznak, arról mind e perczig mélyen hallgat a baloldali krónika.

Ez, természetesen, párttitok, melyet csak akkor fog T. L. úr fölleplezni, ha azokban az aranyozott, vörösbáronyos tálalnyokban már elhelyezkedett; nem az ő, hanem a nemzet és ország kötelessége lévén bánkódni, ha majd a vajdó hegy egeret szürendet...

Köszönetet szavaz továbbá T. L. úr a „M. Polgár”-nak, a választások alkalmával kifejtett buzgalmaért. Jól teszi. Az üres dicsőret mibe sem kerül. Ép oly könnyű a vádaskodás is, kivált ha senki sem kényszeríti alaptalan állításának bebizonyítására; — de mitsem nyom annak szájában, a ki más szemében keresi a szálkát, nem vevén észre magában a gerendát.

T. L. úr szerint a „M. Polg.” és pártja büszkén hivatkozik arra, hogy „nem ámitották a választókat senkinek csillogó nevével,

senkinek csillogó ércével.” Nem vizsgáljuk, kinek, mennyi „csillogó” ércével ámitottak önként a választások alatt; könnyű nem izgatni valamely nagy névvel, tekintélyvel, ha nincs: de azt soha sem fogják elfeledtetni, hogy igenis ámitottak a csillogó nagy szavak mindennél veszélyesebb, s a politikában semmi esetre sem igazolható fegyverével.

Pártjukból „nem hagyták magukat kijelölteni mindig a legilletékesebb egyének,” mondja T. L. úr. A szövegben, a diplomatiái kifejezések megválasztásában — úgy látszik — nem járattan, hanem aztán csak is szép szó marad biz az, mert a szellemi erő gyér voltát, mely az oppositio királyhágón-inneni soraiból kéri, daczára annak, hogy fogytig állítják, mikép az értelmiség az ő részükön van — isten bizony el nem takarja.

Bizonyára „hagyták” volna kijelölteni magokat azok a capacitások, ha az erdélyi ellenzék soraiban számosan felválnak találhatók; de a hol nincs, ne keress! azt mondja az írás.

A rendesen rövidlátó, elfoglalt önelégültség jelének tartjuk T. L. azon nyilatkozatát is, mely szerint a „M. Polgár”-ja által hintetett mag csiraképességében bizik; ámbár reménye annyiban csakugyan teljesülhet: a mennyiben kiki mint vet, úgy arat, és így T. L. úr viharra spekuláló szél-vetése is könnyen kizöldülhet.

De hogy mindezekben mi haszna leend majd a nemzetnek, azt bajos volna meghatározni...

Egy kijelentését mégis örömmel vettük T. L. úrnak, ha szavainak őszinteségében megbizhatnánk, azt t. i., hol a nemzetiségek jogegyenlőségéről s jogos kívánalmaik kielégítéséről szólva, imigye fejezi be: másfelől teljes erőlyel nyomjuk el a hazánk létét, területi épségét, önállását veszélyeztethető alaptalan követelések fészkelődéseit.

Különösen nálunk, Erdélyben, Havasalföld közelében s a Maczelláruik törekvéseivel szemben aranyot érne az ily szép szó, ha nem oly paptól eredne, a ki mást tesz, mást praedikál.

Avagy Román Sándor tófalvi interpellációjának pártolását hiszi Tisza László úr a hazánk területi épségének veszélyeztetésére törekvő alaptalan követelések fészkelődéseit elnyomhatni?

Tisza László úr ilyen formán, mást mondva és mást cselekedve plaidiroz a népnevelési törvény ellen is. A népet nevelni kell, ezt elismeri, hanem azért mégis jónak látja az illető szentesített törvény ellen alaptalan ráfogásokkal izgatni. Ugyan mondja meg T. L. úr, ama törvény melyik cikkelye centralizálja a hatalmat a népnevelés ügye körül a kormány mindenható kezében? Ilyet felmutatni bizonyára nem tud; de elfogadható érv hiányában jól esik neki olyasmit is ráfogni a kormányra és többségre, mintha ez a célnak megfelelő s egészséges kifejlési képességgel bíró felekezeti iskolákat is megakarná semmisíteni rögtön.

Bizony nem nagy szabadelvűségre mutat a felekezet nélküli iskolák ellen izgatni épen akkor, midőn Európa legalkotmányosabb két államában, és pedig Angliában a teljes felekezet nélküli iskolák és tankényszer érdekében, Belgiumban utánpótlólag az utóbbira nézve törvényjavaslatok terjesztetnek a törvényhozás elé.

A bírák miniszteri kinevezése ellen is elpattogtat T. L. úr pár erőtetett élcet. Erre, mint túlhaladt álláspontra nézve, nem akarunk több szót vesztegetni; ha T. L. úr jó-nak látja ez álláspontot továbbra is megmaradni s a szélmalom ellen küzdeni, ám lássa. A törvényhatóságok rendezésének szerrinte is fontos kérdését illető észrevételeire is majd csak akkor teszszük meg saját észrevételeinket, ha azokat előadta.

De pár szót még koczkaztatunk T. L. úr finánczképességére nézve, melyet egyébiránt nem igényel, mondván: „nem juthat eszembe nekem, kiről köztudomás, hogy fináncz-capacitás nem vagyok,” tanácsot adni Lónyay úrnak.

Is mégis tanácsot ad, mégis leczkértet! Ámde mai napság nem elég tudni és mondani, hogy valami nincs jól; meg kell tudni mondani azt is, hogyan lehet és kell azt jobban csinálni.

Hogy gyökeres adóreformra szükségünk van, azt mi is tudjuk, ámde az is világos előttünk, hogy egy ország pénzügyét mátlól holnapig reformálni nem lehet, I. Napoleon évé-kig birta az elfoglalt magyar tengerpartot, s mégis megtartotta az ottani adórendszert, uralkodása egész tartama alatt, mert jól tudta, hogy mint hódító sem számíthat az adó pontos befizetésére, sőt a közigazgatás menetét akasztja meg, ha a létező adórendszert hirtelen felfogatja.

A pénzügyi enquete épen e fontos tárgyan működnek s az illető törvényjavaslatok nemsokára a törvényhozás elé kerülnek. Akkor mutassák meg T. L. úr és társai szakértelmüket. Ne akadályozzák haszontalan interpellációkkal és vizenyös dictiókkal a tanácskozást, hogy az adóreform mielőbb létrejöhessen, — és nem lesz többé okuk e részben feljajdulni.

Belügy.

A képviselőház nemsokára bekövetkező összehívása alkalmával az igazság- és közoktatásügyi miniszterek tíz törvényjavaslatot fognak előterjesztetni. A pesti és kolozsvári egyetemeket, egy a közép-tanodákat és kisdudorodákat illető tvjavaslatok készen állanak; a teljes vallásszabadságot illető is elkészült akkorra. A pesti egyetemen hat kart szerveznek, és pedig: a jog, államtudományok, bölcsészet és nyelvészet, természettudományok, orvosi, végre a káthol. prot. és gör. keleti theologiai szakmákban. A bölcsészeti karral kapcsolatosan közéletanodai tanárképzede is rendszerezettetik. A kolozsvári egyetemen három kar lesz: jogi és államtudományi, bölcsészeti és nyelvészeti, természettudományi és orvosi. Ez egyetem f. év october havában már megnyitattik. Mindkét egyetemen a tanrend a teljes tanzsabadság elveire lesz fektetve; az egyetemi hatóságok szervezete, a fegyelmi rend és a tanári függetlenség biztosítására a javaslat részletes intézkedéseket tartalmaz, melyek a pesti mintájára fognak a kolozsvárnál is alkalmaztatni. Az egyetem rectora valamennyi karból szabadon választatik.

Az 1868-ki zárszámadások megvizsgálására kiküldött hetes bizottság szorgalmasan dolgozott; a közvetlen utánjárás és vizsgálatokon kívül 32 kérdést tett a pénzügyérnek s hangsúlyozta az Ausztriával való leszámítolásokat. A tagok közül legnagyobb tevékenységet fejt ki Házmán képvis.

A zákány zágrábi vasut után csakhamar, megnyitott a hatvanmiskolczi is (jan. 8. án), mely tünnepélyre 200-an utaztak el Pestől a külvonattal, köztük Mikó és Lónyay miniszterek. Minden állomás lelkes volt a fogadtatás. Miskolczon Farkas v. főbíró üdvözlé gr. Mikót, kifejezve azon reményét, hogy az új vasut az egész vidékre nézve a művelődés és haladás egy újabb korszakát hozandja meg. A pályaudvarban díszbe volt 200 személyre, ez alkalommal életék Ő Felségeiket, Deákot, stb; ebéd után díszes bevonulás a városba; este világitás, színházi díszelődés és Miskolcz város által rendezett estély.

Pest, január 8. 1870.

(r. l.) Ő felsége a király rövid ittmulatása után tegnapelőtt este ment vissza Bécsbe, a közönséges személyvonattal.

Itt léto alatt — ámbár az inkább csak családmi állami jellegű látszott magán viselni — egy igen fontos minisztertanácsban elnökölt, melynek tárgyat egész egy halmaz törvényjavaslat tüzetes megvitatása képezte. Ezek — ha Isten is úgy akarja — még a folyó télsszak alatt fognak az országgyűlés elé terjesztetni.

Közöttük látjuk az igazságügy- és kultusz-miniszter számos munkálatait, melyekből a vallásszabadságra, a kisdudorvó intézetek, közép-tanodák, szakiskolák alapítására, és az első folyamodásu bíróságok szervezésére vonatkozókat említjük.

Azonban sem a bel-, sem a pénzügyminiszter nem maradtak hátra, mert amaz a megyék s municipiumok reorganisatiójára; utóbbi, az adóreformra célzó törvényjavaslatok kidolgozásával foglalkozva ernyedetlen szorgalommal, a közjó érdekében, és azok bosszantására, kiknek örökös szemrehányása: hogy a kormány semmit sem tett.

Lesz tehát mi fölött tanakodni, mert a főlebbi kérdéseknek csaknem mindenike cardinalis kérdés, a melyen csak úgy könnyedén átsurranni nem lehet; érett megfontolást követelnek.

„Az államok virágzásának, és a polgárok egyéni szabadságának fokát — mondja egy statisztika — minden országban az igazságszolgáltatás menete után lehet megítélni, minél gyorsabb ez, annál nagyobb mérvben virágzik az állam és egyéni szabadság; minél lassúbb, annál inkább tesped mindkettő.”

A kormány úgy látszik osztja a jeles államférfi nézetét, és az igazságszolgáltatás lassu menete iránt — fájdalom s gyakrabban, s nem mindig ok nélkül — fölmerült panaszoknak jövőre elejét veendő, tanácskozmányt hívott össze az igazságügyminiszter által, azon feladatot tűzven eléje, hogy terjeszsen elő javaslatot, melynek kivitelével a bajon segíteni lehetne.

E tanácskozmányban részt vettek a főtörvényszékek elnökei, kiknek véleménye oda ment ki: hogy a legfőbb törvényszék három senatussal és 21, a királyi tábla 40 bíróval szaporíttassék, miután az ügyek fennakadását azok roppant száma, nem pedig az illető tisztviselők buzgalmanak hiánya okozza, minél fogva a személyzet létszámának növelése — már az eddigi tapasztalás szerint is — mulasztatlanul szükségesnek bizonyult be.

Kétségbevonhatlan tény, mikép ennyi hivatalnok fizetése ismét meglehetősen fogja károsítani a budgetet, azonban ott fukarkodni, a hol ezt csak az igazságszolgáltatás rovására tehetnők, valóban ildomtalan, sőt bűn volna.

Örvendtes tudomásul szolgáland önknek bizonyára az is, miszerint a Kolozsvárt felállítandó egyetemről szóló törvényjavaslat szintén kész már, és hasonlóképen egyik fontos részét képezendi az országgyűlés által ezen télsszak alatt elintézendő tárgyaknak.

Igy megyünk lépésről lépésre, mindig előbbre, előbbre; annál biztosabban, mert a természetellenes saltomortalektól, melyek államokra épen úgy mint egyesekre nézve mindig veszélylyel járnak, ovakodunk, és így győződhetünk meg napról napra mindinkább, a kormánynak Erdély iránti kötelességes gondoskodásáról azok is, kik annyira szeretik a magyar szent korona valódi gyöngyszemét, mint a ministerium által elhanyagolt feltüntetni.

Füldögél mindenben a rendszer, ez pedig meg nem engedi, hogy az ötödik lépést a harmadik után tegyük meg, mert közbeesik a negyedik, mely után azonban okvetlenül következnie kell, és következni fog.

Egy népnevelési egylet Olaszországban

(La Lega italiana d' insegnamento)

A szép Olaszország 21—22 millió lakosa között nem kevesebb, mint 17 millió „analfabeti” az az olyan lakos van, ki még az abécézt sem ismeri.!! Nem csoda hát, ha a kormányzás ez isten-áldotta félszigeten olyan nehéz dolog; nem csoda, ha itt a természet bő áldásai daczára annyi testi és szellemi nyomor uralkodik mindenfelé! „A népet tanítani és mívelni kell, ha azt akarjuk, hogy jobbra forduljanak dolgaink Olaszországban” mondák már 1869 az új királyság alapításakor némely nemesen gondolkozó férfiak. Ez mai napig is jel-szava a szabadelvű sajtónak. Habár a szép szavakat (melyekben a tízes olasznemzet ép oly kevésé szokott fukarkodni mint — ?) sem szokták mindig a szép tettek követni, még se lehet tagadni, hogy az utóbbi évtizedben nagyon sokat tettek itt is a népnevelés érdekében. Kultuszminiszter, megye főnökök, tartományi és közszégi tanácsosok és magán egyletek közösen működnek, hogy egy kevés világosságot terjeszsenek a nagy néptömeg sötéttségébe. Nem csak a gyermekek tanításáról gondoskodnak, hanem a felnőttek tovább képzéséről is. De itt igazán beteljük: „Az aratás nagy, de az aratók kevesen.” Honnan lehessen előteremteni alkalmas tanítókat, annyi millió kicsiny és nagy tanítvány számára? Hogy a legsürgetőbb szükségeknek eleget lehessen tenni, sok rövid idejű tanfolyamokat nyitának. Az igaz, hogy az egy pár hó alatt kikészült tanító nem igen fog nagy csodákat mívelni, ha különben nem született egyenesen iskolatanítónak; azonban a valami még is csak jobb mint a semmi. Másutt sincsenek még e tekintetben túl minden kívánni való. Még Schweiczban is van olyan kanton (Graubünden) hol a tanítók csak 10 hétig tanulják a nevelés tudományát.

Papiron valamint egyebekben, úgy az iskolagyben is temételen sok intézkedés történik az olasz kormány részéről. A rendeletek nagy részének azonban olyan tudós elméleti szagja van, hogy semmikép sem tud általmenni az életbe. E szép ország bővében van a tudós tanároknak; szépen stilizált tankönyvekben sem szenved hiányt; de

hiányzanak a valódi gyakorlati tantervek a népnevelés terén éppen úgy, miként a politikai téren Cavour halála óta — a gyakorlati államférfiak. Egy olasz Pestalozzinak még ezután kell megszületni. Nagyon sok reményre jogosítanak azonban jelenleg a népsik. egyetlek, melyek önkéntes lelkesült tevékenységüket a hatóságok hivatalos hatáskörével egyesítik, a népnevelés-ügy terhes művének előbbre vitelében. Az emberi művelődésnek minden valódi barátja osztatlan örömet fog érezni ezen szép jelentős föltűt és érdekel olvasandja az olasz népnevelési szövetségnek ezen rövid ismertetését, (a „Schweizer Lehrer Zeitung“ nyomán) annál is inkább, minthogy a népnevelési egyetlek alakításához mi is nem régiben fogtunk vala hozzá elég tüzzel ugyan, de hogy milyen kitartással? azt önké tudják jobban ott a hazában.

A Veronában tavaly megtartott iparkiallítás bezárta után egy napon több veronai polgár találkozik együtt egy háznál. Beszélgetésük tárgyat a kiállításnak csekély eredménye képezte. Mindnyáján megegyeztek abban, hogy az ok a munkások műveltségének hiányában keresendő. „Alakítsunk egy egyetletet“ — mondák neki lelkesülve — mely a nép legalsóbb és legelbanyagoltabb osztályai között felvilágosultságot és műveltséget terjesszen. Ugy is tettek. Nehány nap mulva már szerte volt hordva a városban a felszólítás, mely Verona polgárait az egyetletbe belépni buzdítja. Egy pár hónappal mulva már körülbelül 200 tagja volt az egyetletnek. April 12 én Garbini tanár, a vállalat lelke, egy népes gyűlést villanyozott fel lelkes beszédével. Ezen kérdésekre: „Hol szerztünk tanítókat? mivel fizetjük őket? ki szerez nekünk tanhelyiségeket, tanszereket stb.“ a következő feleletet adta: A tanítók lesznek mindazon jó polgárok, kik készek a tanulni vágyókat díjazatlanul tanítani saját házukban a legszükségesebb tudni valókra. Azon nőt, ki néptűk szegény leány gyermekeit vasárnap olvasás-írás, és számolásban tanítani hajlandó, érdemes tanítónőneknek fogjuk tekinteni. Azon Kovács, ki néha néha magához hívja kevésbé jártas pályatársait, hogy megmutasson nekik holmit, kedves lesz előttünk, mint valami híres professor. Az is, ki nem tud egyebet mint olvasni és egy néhány analabeteinek (olvasni képtelen) este valami jó népies olvasmányt felolvas, azonnal a mi tanterünkhez fog számíttatni. A tanítókat tehát minden pénzszárazat nélkül fogjuk kapni és a helyiségeket magok a tanítók fogják adni szobáikban és műhelyeikben. Az egyéb kiadásokat azon csekély évdíjakból fogjuk fedezni, melyeket egyetlet tagjainktól kapunk. Politikai és vallási vitatkozás — mondja tovább a szónok — távol fog maradni tőlünk. Nem lesz haszontalan beszédre pazarolható időnk. Mi azzal fogunk a hazának legjobb szolgálatot tenni, hogy népkönyvtárak, kised-

ővödák, olvasó termek és a nagyok számára nyújtott tanítás által általános műveltséget fogunk terjeszteni, az előítéletek által szétválasztott néposztályokat testvéresíteni fogjuk és az olaszokból egy polgárosult, munkás és erős népet fogunk teremteni stb.

Hogy az egyetlet csakugyan többet ad a tettek mint a szavakra, kitűnik alapszabályainak rövid egyszerűségéből; az egész csak 12 §-ból áll.

A 4 ik §. szerint az egyetlet tagja lehet mindaz, ki havonként 10 centumot fizet az egyetlet pénztárába.

A 6 §. szerint a Veronai egyetlet a mennyire csak lehet az ország minden községeiben hasonló egyetleteket fog létrehozni.

A 7 §. kötelességgel teszi a komiténem csak évi jelentésekben, hanem bavi tudósítványokban is számolni munkásságáról.

A 10 §. szerint évenként legalább is egy közgyűlésnek kell tartatni.

A veronai nemes emberbarátok azon reménye, hogy törekvéseikben nem fognak egyedül maradni, minden várakozáson feljűl hamar beteljesedett. Ugyanis nemsokára megjelent köztűk a derék Macé tanár, a franciaországi népisikolai egyetlek alapítója, és a már gazdagon összegyűjtött égg anyagba gyűjtő szikrákat szolgáltatott. A komitén már május havi második tudósítványában ezeket mondhatá: „A múlt hónapban azt hittük még, hogy egyedül vagyunk; ma már nyolcz más városban van a mienkhez hasonló egyetlet u. m. Tarin, Bologna, Piacenza, Mailand, Vencenze, Padua, Lodi és Parma városokban. A veronai egyetlet komiténje azonnal összeköttetésbe tette magát a többi új testvéregyetlekkel és Lazzati egyetemi tanárt Paduában fölkérte, hogy ideiglenesen vegye át az általános tudósítványok szerkesztését.

A komitén nem esalatozott azon reményében se, hogy találni fog Veronában önkényes tanítókat. Nem kevesebb mint 23 tanító és tanítónő ajánlkozott készen a jövő télen — sőt még az előtt is — ünnepe- és vasárnapokon — vagy üresnapokon is este oktatni a tanulni vágyókat a szükséges elemi és realszakmákban. Ezen nemes gondolkodásu emberbarátok sorában ott látjuk minden tanárait a királyi politechnicumnak, rajtok kívül még öt tanárat az ipariskolának, két asszonyt és két lelkészt. Az egyetletnek első 230 tagjai közt csak öt lelkész találunk. Általában véve nem igen látszott inyűkre lenni ez a nagy népnevelési mozgalom, hanem azért az egyetlet feltartoztatatlanság ment előbb előbb a maga útjain. April hóban a munkás egyetlet is hozzá csatlakozott az új egyetlethez és évenként 160 frank segélyt szavazott meg neki. Jogosan állíthaták az őszinte olasz hazafiak, hogy Olaszország egyesítésére nézve többet várnak

ezen nemzeti népnevelési egyetlettől, mint a szenvedélyes párttörédekek szerteszaggatott olasz parlamenttől. Majnban összeköttetésbe lépett a veronai egyetlet komiténja a franciaországi, belgiumi és spanyolországi testvér egyetlekkel és külsősök támogatást kért. Hogy az egyetlet tagokba bátorságot öntsen a világosság ellenségei ellen folytatandó harczban, rá utal a veronai bizottmány harmadik havi jelentésében az 1784-ben Hollandia Nieuwenhuis nevű helységében egy szegény protestáns pap által alakított népnevelési szövetségre, mely számtalan akadályok legyőzése után egy, 15,000 egyetlet tagok, 1600 népkönyvtár stb. számláló egyetlet növekedett és a népnevelés érdekében kimondhatlan sok jó szolgálatokat tett és teszen; kimutatja továbbá, hogy az 1865 ben alapított belga egyetlet rövid idő alatt már 1200 tagot számlált és 6000 frank évi bevételről rendelkezett stb. Minthogy az olasz népn. egyetlet alapszabályaiiban minden felekezeti színezet és vallási dolgokba való elegyedés szigorúan kizárattott, ennél fogva mindjárt kezdetben megkapta a „vallástalan“, „istentelen“ kereszt nevet. Nem ismeretlen e fegyver. Távol minden eredeti olaszos nemzeti büszkeségtől, a népnevelési liga élén álló emberek mind ezt hasznukra fordítani igyekeznek, mit e téren más nemzeteknél jónak és helyesnek találunk. Így a spanyol Blanco Garcíalól elkérték azon iratát, mely egy új tanmód szerint husz nap alatt (!?) írás és olvasásra megtanítani ígér. Minthogy a könyvecskét jónak találták, elhatároztattott annak lefordítása olasz nyelvre. Pompás találmány a szegény olasz analabeteikre nézve, ha csakugyan van valami a dologban. A francia- és belga tantervekhez azon kérelemmel járultak, hogy közölnek velők a legjobb népkönyvek jegyzékét, hogy azokat lefordíthassák és az olasz nép közt elterjeszthessék. Már e múlt nyáron megnyitattott egy pár tanfolyam, melyek nagy részvétre találtak. A gyorsírási folyamra oly nagy volt a tolongás, hogy nem lehetett minden jelentkezőt felfogadni. Ezen a télen már többek közt a méhészetből, gyümölcsfa és virág kertészetből, baromrvozlásból és egészségügyből is foly a tanítás; az esküszékek kötelességeiről is van már egy tanfolyam kihirdetve. Juliusban az orvosok egyetle is hozzácsatlakozott a népn. egyetlethez, és a népbank igazgató tanácsa husz évi részvényt írt alá. Ha ilyképen az apró erek és patakok minden oldalról egyesülnek, nemsokára egy tekintélyes nagy folyam fog keletkezni, mely áldást hozólag fogja befolyjni az egész szép felszíre.

A franciaországi, belgiumi és spanyol átiratok valamint a lelkes Macé gyakori levelei által folytonosan buzdítva, hatalmasan működnek a veronai alapítók. Bámulatos tüzzel és kitartással

ház elég van itt, de valamennyi éktelen rosz. Mondják, hogy a téli francia operák és hangversenyek jobbakk szoktak lenni.

A francziák által tartott végtelen sok vendéglőben jól lehet enni. A mosást itt chinaiak végzik, kik a négerék helyét pótolják. Voltunk az öbl másik partján is, hol sok szép kert van.

A világon alig lehet hely, mely kevésbé lenne alkalmas város építésre, mint a felszíre, melyen San-Francisco fekszik. A homok buczkák és a szirtek miatt egyetlen egyenes utcát sem lehet előállítani; de kipótolja e hátrányt a felszíre kikötő, mely egyetlennek mondható az amerikai nyugoti partokon és nincs párja az egész világon. A szűk bejáraton a „Golden Gate“-n áthaladva, oly öblbe jutunk, mely a világ minden bajóit befogadhatná, s melyet földnyelvek több kikötőre osztanak, ilyen a San Francisco-bay, San Pablo-bay, Luisun-bay stb.

Husz év előtt 12 fabodé állott e helyen. Az aranybányászat a kivándorlók egész raját gyűjté ide. A közel halmokat kezdék levágni, a földet a tengerbe dobták; így csináltak tért és egyenes vizpartot s ezt azóta nagyszerű alakban folytaták. Nehány hét előtt több száz ház helyét adták el, hol még most halacsok viczkádoznak, s csak egyes karók jelzik a ház helyeket. E ház helyek birtokosai egyesülnek azokkal, kik egy közel halmot vettek meg, s a dombot gőzerővel hordják a tengerbe. Egy nagy gőzkapa állítatik fel, ez a földbódó szekereket megtölti, s a szekérvonat lemege az öblbe s ott kiűritik. Ha a gőzkapa eleget kikapált egy helyen, tovább viszik, a sineket is megváltoztatják és tovább halad a munka; e műveletet nagy tömeg bámulja naponta. Az új tért csakhamar faburkolat, szép utcák szelik át, s a házak gomba módjára kelnek ki a földből. Eddigelő fából építettek csinos faragványokkal és oszlopokkal s bevakolták közűrke szüre a házakat. Később, az égek miatt, kőházakat építettek egyszerű homokzattal, míg a közlebbi földrengés ismét más irányt adott az építkezésnek. A házak ugyanis jobban ellenálltak a földrengés hullámzásainak, tehát az vala a feladat, oly építő anyagot találni, mely a fa ruganyosságával a kő éghetlenségét egyesítse.

Most már vashól építik a házakat és templomokat, s bevakolják. A diszítést annyira vették, hogy a házak inkább látszanak cukorból készüteknek, mint építményeknek. Roppant gyorsan épülnek itt a házak; míg az alapot ásák, megöntik a házat oszlopjaival, erkélyeivel s összecsavarják a

követnek el mindent, hogy az oly iszonyuan elhagyatott tudatlan néplömeget nyomorából kiemeljék és a lehetőségig jobb emberekké és polgárokká képezzék. A faluk is kezdenek már ébredezni. Egy Verona mellett falucskában harmincz tagból álló egyetlet alakult meg közelebből. Így még mielőtt az egyetlet eszme születésének első esztendeje betelt volna, már a felszíre különböző pontjain oly lelkes tevékenység s oly sokat ígérő tetteredmény mutatkozik, melynek szemléletéből mi is sok örömet és még több tanulságot meríthetünk. Mi is csináltunk annak idejében sok szép népnevelési alapszabályokat és újságzikkeket; elmondottunk sok hatásos oratóit, disputáltunk és polemizáltunk is quantum satis. Adja Isten, hogy érhessen már a népnevelés ügy is belőle egy kis realis eredményt.

Hazai népnevelési egyeteinknek boldog új évet és új aerát!

Schweicz, Thurgau-kanton decz. 31-én 1869.

Gyertyánffy István.

114. eln. 1870.

K. B.

Értesítés

az erdélyi földtehermentesítési ügy haladásáról s jelenlegi állásáról.

Az erdélyi földtehermentesítési közegeknek, u. m. a Kolozsvárt székelő és alólírt királyi bizottság vezetés alatt álló királyi alapigazgatóság, számvetőség és alapintézetirő hivatal, végül a valósitó bizottságok által az 1869-dik évben kifejtett munkásság felől és a még hátralévő munka mennyiségét illetőleg a beállott újév alkalmából az urbéri és dézmarkpótláshoz igényt tartó közönség azon érdekeltségénél fogva, melylyel ez ügy iránt a dolog természeténél és a fennforgó viszonylatoknál fogva viseltetik, — szükséges tudás és tájékozás végett ezennel a következő adatokról értesítetik:

1. A külső munka, vagy is a valósitás az erdélyi megyék és vidékek területén (a topánfalvi és zalathnai kincstári uradalom 24 és fogarasvidékének 12 helységét kivéve), továbbá Kraszna és Zarándmegyékben teljesen be van fejezve; a bizottságok most már csak is elkészett bejelentésekkel s legelő és erdőkimutatások kiigazításával foglalkoznak.

Középszolnokmegyéből — hol két bizottmány dolgozik — valósitandó még 51 község és Kövárvidék, mely utóbbiba a folyó év január havában 1, s pár hó mulva 2 bizottmány kezd meg működését.

A székelyföldről beérkezett az 1869. év decz. végéig összesen 4016 székely urbéribejeletetés. Ebből valósitásra kiküldetett s nagyobb

lemezeket úgy, hogy a ház pár hónap alatt készen áll.

A vízvezetés is nagyszerű. Sok mérföldről hozzák az ivóvizet; a vízvezeték csatornáit elvitték a Siera Nevadaig. Itt kerestek keskeny völgyöket, hová a kis havasi patakok vize gyűlni szokott. Roppant falakkal zárták el a völgy nyílását; így a víz nem folyhat le, hanem felgyűl s több millió tonna vizet tartalmazó medencézt képez; már két ily óriási vizgyűjtő van s csak alig tudja a szükségletet fedezni.

Valóságos tűzlelűh uralkodik itt. A mesterember, mihelyt valamit félre tehet, tehet pedig, mert a roppant munkabér mellett minden héten meggazdálkodhatik egy szabó, cipész stb. 30—60 dollárt, vesz magának egy vagy több ház helyet, néha több mérföldre a város központjától; mintán ezt nem lehet azonnal drága árón eladni, sok ideig maguk a tulajdonosok használják, s így a város roppant területen van elszorva, a melyen 3 millió ember is elakhatna.

E roppant helyet nem lehet gyalog bejárni, miért a kereskedők, házalók, zongoratanítók, fodrászok lassan ügtenek lovaikon ide-tova, gyakran menetközben olvasgatnak.

Az éghajlat csodálatosan egyforma: télen, nyáron ugyanazon könnyű téli kelmével el lehet járni. A nyári hat hónap alatt soha sem esik, a tenyészetnek be kell érni a köddel és nagy harmattal, a köd gyakran egész napon át, mint fekete felleg lebeg az égen. Dél előtt 11 órakor hűvös észak nyugoti szél indul, ha szelid, kellemesen mérsékli a forróságot, de ha erős, felveri a port és szinte lehetlenné teszi a járást kelést. A szél este 5—6 óra felé eláll, s ekkor az esti hűvesség áll be, úgy, hogy a nap minden órájában látni lehet hűlyeket bundáskában, bár azokat inkább használják diszül, mint a hideg ellen.

A hat téli hónap alatt gyakran erősen és hosszasan esik; de ha feltisztul, ezek szoktak az év legszebb napjai lenni.

A népességet alig mondhatjuk amerikainak, alig felé amerikai és nem több mint 2/3 kaliforniai születés. Megjelenik 6 angol, 2 német, 2 francia, 1 olasz, 2 spanyol, 1 orosz és 1 chinai lap, ez jellemzi a népség vegyes voltát. A legtöbb lakost az aranybányászat édegeti e vidékre. Mintán azonban néhány évig aranyot kutattak, belátták, hogy valami mesterséggel sokkal jobban szereshetnek; az elhanyagolt, felrevert gyalut, kalapácsot vagy egyebet előkeresik, s nemsokára a mester, szép bázat épít magának; eljövénék utána friverei, rokonai s így az emberiség bámulatára alig 20 év alatt megalakult egy 200,000 lakossal bíró város, mely Európa legszebb városaival sorba állhat.

TÁRCZA.

Utazás a pacific-vasuton.

II.

Délután 2 órakor kerestük fel a vonatot; társaink a mormon nőknél lakmároztak volt; végre meghozta a távirda a hírt, hogy minden készen van. Elindultunk. A hid lógott alattunk, de nem dőlt össze. 4 órakor a „Devils Gate“ nevű völgytorkolathoz értünk, az e feletti hid ismét rosz volt; ezért megengedték nekünk, hogy gyalog futhassunk át a mély tőn, mely mintegy 3/4 ed órára terjedt. Az eső csakugy ömlött; talpoltunk a vadonban. Nemsokára a négy öszvértől vont szekér baladt el mellettünk; én más négy társammal felcsipeszkedtünk a bűröndek tetejére, így reméltünk hamarabb kijutni a zuhanyfürdőből. A völgytorkolat mind inkább szűkült, egyfelől a Weber folyó tájékozott, másfelől meredek sziklák emelkedtek.

Az út mind rosszabbá lett, attól lehetett tartani, hogy a sebesen vágató szekér minden perczben földől, kereké törik. Egy erős dűcezenés engem s egyik társamat a sziklák közé dobott; a többi már azt hitte, hogy kitört a nyakunk, pedig ilyes baj nem történt velünk; nekem mi bajom sem lett, társamnak megsérültek lábai. Erre a többiek is leszálltak a szekérről s így talpoltak bokáig a sárban. Végre a torkolat tulsó oldalához értünk; de a kocsisok azt állíták, hogy nem képesek a heggyre terülvél felhajtani, s ajándék és fenyegetés daczára ledobálták málháinkat a sárba. Ugy látszott, hogy a hordárokkal egyetértettek, mert emezek azonnal eljöttek s egy dollárért ajánlkoztak arra, hogy málháink darabját a vasútra viszik.

Bele kelle egyeznünk; nemsoká hogy megfizettünk, de meg is loptak, e gaz fickók felhasználták a borzasztó zavart s elcsentek, a mit csak lehetett; így nekem is elvitték felső kabátomat, shawloamat, siphkát stb. Az asszonyok, apró gyermekek nélkül csaknem ajultan értek el odáig, a kisedeket könyörűlő férfiak hozták át, elázva, mint valami szivacsokat.

De még csak most kezdődött a szenvedés. A vonaton nem vala elég hely két vonat utazóira; ezért egymás mellé, közé és fölébe pakoltak benünket s roppant tüzet csaptak a coupé kemencéjébe. Nekem sikerült volt száraz rubát ölteni; a

többiek magukon szaríták meg rubáikat, mivel San-Francisco-ig nem volt alkalmunk átöltözödni.

Ily állapotban értünk Ogden-be, nem messze a sós tóttól, honnan a híres sóstengeri városba 6 óra alatt juthatni el a postával, a vaspálya nem megy arra. De senki sem gondolt e kirándulásra, s így egyedül nekem sem volt reá kedvem. Különben ugy is láttunk elég mormont és beszéltünk is velők; sok azt sem tudta, miben áll az ő vallásuk; aztán nyugat egyik nagy városa hasonló a másikkhoz.

Vasárnap érkezünk azon pontra, hol a keleti és nyugati pálya összecsalakozik.

„Promontory Point“ a neve. A közlebbi napon valának megüldöndök a pályák összecsalakozásának ünnepe, midőn is gyalut borostyánfa küszöbükre ezüst szegekkel verték reá az utolsó sineket. Nem vártunk be az ünnepelet, mert szabad ég alatt kell vala tanyáznunk. Az igazgató urak elhozták volt salonszekereket.

Bár a pálya kész volt, tudva nem levő okokból még egy óráig postaszekeren mentünk.

Hétfőn eljutottunk a Sierra Nevada-ba; ez megérdemli nevét, mert mély hóban járunk ott. A legnevezetesebbek itt a „Snow-Sheds“; ezek által tartják a pályát hőmentesen. E Sheds-ekben ugy haladunk, mint az alagutakban, esakhogy az ereszteken beült a nap; a leghosszabb Shed 30 angol mérföldet tart, egy óra alatt haladtam át rajta.

Kedden végre Kaliforniába érkezünk. Varázsszerű gyorsasággal jöttünk a hőregióból a legvirágzóbb tavaszba, mi annál kellemesebben hatott reánk, mert 8 nap óta oly pusztaságokon utaztunk át, hol nem láttunk fát, nem füvet.

2 órakor Sacramento-ban valának. Roppant forróság volt itt. 4 órakor a postagőzessel átmentünk az öblön San-Franciscoba, de már sötét volt, midőn megérkezünk, úgy, hogy mit sem láthattam.

San-Francisco felszírezen fekszik s lépcsőzetesen emelkedik fel a tengerpartról, háttérét szép hegységek képezik. Ha e felszíreket közlelől nézzük, kopasz sziklából és homokból áll az, a melyekről asztán roppant por kél fel. Egész nyáron át, déli 11 óráttól estvig éles szél fű, mely a levegőt leltti ugyan, de egyszersmind akkora port támaszt, hogy nappal künn járni nem igen kellemetes. Általában a város nagyon szépen van építve s mesés módon terjed. Ezelőtt 15 évvel kezdett nőni, s ma 180,000 lakosa van; most, mintán a pálya kész, még gyorsabban fog kiterjedni. Szin-

részt valósított is 1396. Azonban megjegyezték, hogy a fennebbi összes mennyiségnek fele az irt év két utolsó havában érkezett be, a valóítás pedig derekasabban az említett év június havában kezdetetett meg.

2. A belső (u. m. az alapigazgatóságnál, számvevőségénél és a pénztári hivatalnál végrehajtott) munkamennyiség kimutatására szolgáljon az alábbi táblázat, melyben az egyes ügyágazatok az 1868. évben végrehajtott munka mennyiségével egybeillesztvük:

	1868.	1869.
Alapigazgatósági beadványi jegyzőkönyvi száma . . .	7803.	14469.
ditto egyéb a fennebbi beadványi összeghez képesti tárgyakon kívül ellátott községi valóítási munkát . .	372.	516.
s ezekkel egyszerre 158 községi tized valóítási munkát.		
ditto kiállított kárpótlási határozmányt, minden vétel-jogosultra nézve az ugyanazon törvényhatóságbeli községeket mind beleértve . .	1196.	2138.
Ugyan az alapigazgatóságnál kiadványoztatott . . .	9753.	15601 db.
Ugyanonnán utalv. 904,150 ft. .	2.475,875 ft 4 kr.	
Ebből tett az urbéri végleges tőke . . .	504040 ft.	
kiegyenlítési készp. . .	17828 ft.	
kamatbátárlék . . .	812500 ft.	
kiegyenlítési készp. . .	21287 ft.	
dézma tőke . . .	158190 ft.	
kiegyenlítési készp. . .	7711 ft.	
kamatbátárlék . . .	89220 ft.	
kiegyenlítési ditto . . .	7547 ft.	
és a visszakapcsoló részeké . . .	1.001,685 ft. 4 kr.	
a pénztárnál kiállított		

Az idei december hó 31-kén beváltás végett kisorsolt erdélyi földterhermentesítési kötvények.

Szelvényes kötvények.						A betűs kötvények.		Jegyzés.
50 frt.	100 frt.	500 frt.	1000 frt.	5000 frt.	10000 frt.	szám	tőke összeg	
s z á m o k .								
1143	601	538	1521		86	151	980	
3306	930	1016	2495		969	225	140	
3376	2250	1313	4556		1526	434	8160	
8248	2257	1640	4735			868	830	
8529	2422	1920	5952			1831	27100	
8710	3492	5117	7681					
9654	3977	5839	7731					
9778	4302		8426					
9895	4796		9305					
10228	5991		9751					
10511	7023		11398					
10826	7024		12465					
	7037		12761					
	7060		12967					
	7948		13557					
	8500		14043					
	9061		14481					
	10074		14585					
	10789		15036					
	12672							
	13270							
	15553							
	19028							
	19312							
	21433							
	23415							
	23949							
	24607							
	24843							
	25042							
	26022							
	28022							
	28027							
	28352							
	28894							
	29258							
	29259							
	29363							
	30667							
	30893							
	31791							
	32009							
	33714							
	34914							
	35597							
	35602							

12	46	7	19	3	6	37210	
						30000	
						19000	
						3500	
						4600	
						600	
						94910	
						1100	
						96010	

Végte az 1016 számú 10000 frtos szelvényes kötvény 1100 frt részlet összeggel

Összesen: 94910
Összeesített összeg: 96010

A kisorsolt földterhermentesítési kötvények a huzás napjától számítva 6 hónap múlva az osztrák értékben kiszámított összegekbe, az e tekintetben fennálló szabályok szemelött tartásával a kolozsvári királyi földterhermentesítési alappénztárnál kifizetnek, a mely pénztár egyszeresimind a kihuzott

1016 szám szelv. 10,000 frtos kötvényt ki nem sorsolt része felett a megfelelő új kötvényeket kiállítandja.

A kifizetés előtti három utolsó hónap alatt a kisorsolt kötvények a szabadalmazott osztrák nemzeti bank által Bécsben, s a kisorsolás után azon-

nal a pesti magyar királyi földterhermentesítési által is leszámítottak (escomptirt).

Együttal tudtul adatik, hogy a következő ord. földterhermentesítési kötvények tőke összegei az 1866-dik évi december hó 31-én, 1867-dik évi június hó 30-kán, decz. hó 31-kén és 1868-dik évi június hó 30-kán és decz. hó 31-kén megtartott kisorsolások alkalmával kihuzattak és már visszafizethetőkkel váltak, de a pénztárból még ki nem vétettek, és pedig:

Szelvényes kötvények.
50 frtos : 409, 467, 670, 1190, 2189, 2928, 3280, 3639, 4238, 5668, 5774, 6978, 7032, 7083, 7204, 7683, 8640, 8884, 8963, 9065, 9474, 9503, 9582, 9705, 9814, 9845, 9886, 10,070 számmal.
100 frtos : 301, 469, 1073, 1172, 1264, 2065, 2099, 2128, 2505, 2906, 2909, 2966, 3649, 3682, 3828, 3889, 3956, 3980, 4164, 4216, 4544, 4811, 5122, 5752, 5797, 5945, 6251, 6456, 6586, 7226, 7341, 7651, 7679, 7807, 7951, 8282, 8303, 8396, 8480, 8532, 8635, 8870, 8992, 9295, 9639, 9706, 10,356, 10,491, 11,113, 11,140, 11,953, 12,235, 12,425, 12,455, 12,660, 12,799, 12,855, 13,083, 13,406, 13,810, 14,082, 14,288, 14,356, 14,364, 14,899, 15,480, 15,650, 16,707, 16,817, 17,491, 17,548, 17,826, 18,161, 18,259, 18,289, 19,027, 19,063, 19,081, 19,325, 19,516, 19,708, 19,947, 20,346, 20,646, 20,817, 20,855, 21,289, 21,399, 21,757, 21,856, 22,176, 22,183, 22,388, 23,020, 23,304, 23,448, 23,522, 23,619, 23,909, 24,164, 24,231, 24,585, 24,675, 24,699, 24,782, 25,516, 25,849, 25,881, 26,224, 26,277, 26,397, 26,822, 27,327, 28,003, 28,023, 28,397, 28,708, 29,607, 29,698, 29,750, 29,991, 30,042, 30,323, 31,004, 31,070, 31,213, 31,263, 31,509, 31,654, 31,792, 31,916, 31,919, 32,406, 32,439, 32,518, 32,576, 33,086, 33,856, 34,210 számmal.
500 frtos : 874, 997, 2064, 2519, 2900, 3295, 3369, 3663, 4212, 4326, 4449, 4801, 4826, 4969, 5041, 5473 számmal.
1000 frtos : 489, 1278, 1824, 2919, 3120, 3352, 3395, 3410, 5217, 5380, 6230, 6587, 7265, 7560, 7613, 7777, 7916, 8854, 8961, 10,322, 10,443, 10,566, 10,801, 11,383, 11,429, 11,970, 11,992 számú 550 frtnyi részlet összeggel, 12,774, 12,809, 13,183, 13,784, 14,144, 14,220, 14,324, 14,551, 14,760, 14,783, 14,851 számmal.
5000 frtos : 53, 297, 460 számmal.
10,000 frtos : 831, 1259 számú 1850 frtnyi részlet összeggel.

Kolozsvárt, 1870. január hó 11-kén.
Gróf Péchy.

A betűs kötvények.
Egy darab 100 forintos 650 számmal.
" " 200 " 2376 " "
" " 100 " 1447 " "
" " 150 " 2484 " "
Ezen kötvények tulajdonosai figyelmeztetnek, hogy a lejárat napjától kezdve, azaz a kisorsolási naptól számítva 6 hónap múlva a kamat élvezeti jog megszűnik, hogy ha mindazonáltal ezen kötvények szelvényei a szabadalmazott bécsi nemzeti tőzsde vagy pedig valamely tartományok gyűjtőházára által beváltatnának, az így felvett kamat-összegek a tőkéből le fognak vonatni.

Kolozsvárt, 1869-dik évi decz. hó 31-kén.
Az erdélyi kir. földterhermentesítési alapigazgatóságtól.

UJDONSÁGOK.

(esg.) Városunkban a népszámlálás, miként az elnök táviratilag tegnap feljelentette, csaknem minden ponton bevégeződött.

(esg.) A joghallgatók szétküldék már meghívóikat február 5-diki táncszüvegünkre. A rendező bizottmány a meghívók mellé egy kis felhívást csatolva a felállítandó „segély egylet” érdekében, közöljük egész terjedelmében: „A kolozsvári magyar királyi jogakademia ifjusága a jelen farsangi idény alatt, egy felállítandó „jogász-segélyegylet” javára, táncszüveg tartását határozván el: alábbirt bizottmány azon elhatározással vállalja magára a rendezési teendőket, hogy a maga részéről mindent megtesz, a mi e táncszüvegnek nemcsak fényessé, de az ifjuság kebelét lelkesítő szent cél érdekében jövedelmezővé is teheti. A bizottmány mélyen meg van győződve arról, hogy e törekvésében meleg támogatásával találkozik mindazon áldozatkész hazafiaknak és honleányoknak, kik az erdélyi hazarész első tanintézete, s általa szellemi felvirágzásunk magasabb ügyét szívükön hordják. E meggyőződésből kifolyólag, midőn a rendezendő táncszüveg fényének megjelenése által emelésére t. uraságodat egész tisztelettel felkéri, nem mulasztja el azon esetre is, ha netalán e megjelenést akadályok gátolnák, a nemes cél szíves figyelmébe ajánlani. A rendező bizottmány.” Mi a nemes cél érdekében csak helyesíthető ajánlat-hoz hozzá tesszük még, mikép a közönségnek, mely áldozatkészségéről annyi számtalan tanubizonyosságot tőn, ez alkalommal különösen tudnia kell mit kelljen tennie, nehogy a csirában levő virág a közöny fagya által letaroltassék. Meg vagyunk győződve, hogy a pártfogás, a rendező bizottmány buzgalma minden tekintetben megfelelő, és Kolozsvár város közönsége tömeges felülfizetések és adakozások által támogatni fogja az akadémiai ifjuság nagyrabecsülendő igyekeztét ezen humanitativus cél előmozdításában. Ezen hitünkben az ajánlatot feleslegesnek találjuk, mégis nem mulasztjuk el az ifjú egyletet különösen hőgyeink pártfogásába a legméglegben ajánlani.

Kolozsvárt, 1869-dik évi decz. hó 31-kén.
Az erdélyi kir. földterhermentesítési alapigazgatóságtól.

(esg.) Városunkban a népszámlálás, miként az elnök táviratilag tegnap feljelentette, csaknem minden ponton bevégeződött.

(esg.) A londoni parlament elé egy új népközlési törvényjavaslatot terjeszt az angol kormány; főmozzanata e javaslatnak tankerületet és kerületi iskolacollegiumok fölállítását, mely utóbbi az iskolai kényszer életbeletetése után minden gyermeket 6-tól 14 évig iskolázásra kötelez. Azon szülők, kik vonakodandnak gyermekeiket tanodába küldeni, pénzbírsággal lesznek büntetve. E törvény életbeletetése által származott költségek „iskolai adó” cím alatt lesznek fedezve. A tanítás szigoruan vallásfelekezeti nélkülül lesz, a kerületi iskolacollegiumnak kötelem azonban oda hatni, hogy a tanulók az iskolatermen kívül a rendes tanórák esorbitása mellőztével, saját vallásukban nyerjenek oktatást. A kerületi iskolacollegiumnak nem szabad azonban egyik vallást sem a másik hátrányára kedvezményekben részesíteni. — Hollandiában, hol a vallásfelekezeti nélküli tanodák már régen virágoznak, de a tankötelezettség még nem létezett, e pillanatban szintén annak életbeletetése működnek.

(esg.) Szigeti Imre „Mérget ivott” című 1 felv. új vigjátékát a nemzeti színház drámaíró-bizottmánya előadásra elfogadván, nemcsak színre került. Hát mi kolozsváriak, mikor fogjuk látni?

(Beküldött.) Nyilatkozat. Azon közszá-hírek ellenében, mely a városban kering, hogy én azt híreszteltem volna, miszerint a kolozsmonostori gazd. tanintézet ifjusága részvéte mellett jöne létre a nálam 9-kén megtartott táncmulatság, az intézetbeli tanulók jó hírnevének megvédése tekintetéből az igazság érdekében ennél óvást teszek. — Kolozs-Monostor, január 10. 1870. Veres József, kolozs monostori vendéglős.

Sajtóhiba. A „K. Közlöny” közlelőbbi 5-ik számának a házi szegény betegek intézetéről irt cikke vége felé a gyógyszer ára öt százaléka-nak leengedése áll — holott a gyógyszerárak urak 30 százalékat engednek le.

Szerkesztői üzenet. Báró Pongrátz Emil úrnak. Magán levelünkre szives választát várva várjuk. — A.

(esg.) Veres Dániel, az ügyes lakatos, ki főnkretévé a Wertheim-zárak hírnevét, megörült. A beteg már kórházban van.

(esg.) A rablók garázdalkodásai a nagy-várad-kolozsvári uton megkezdődtek. T. K. úr lovását néhány nap előtt Gyalun túl este hét óra tájban megtámadták, és hogy lovaival mégis szerencsésen elmenekült, revolverének s a paripák gyors lábai nak köszönheti.

(esg.) Pestről írják nekünk, hogy a színházi enquete szakbizottságai bevégezték munkálataikat. Az új igazgató kinevezése e hó végén várható. A dalmű művezetője valószínűleg Richter hazánkfi lesz, ki hosszabb ideig volt a müncheni udvari színház tagja, s honuét a mult ősszel a „Rhein gold” botrány miatt vonult vissza.

(esg.) Figyelmeztetjük Gorove miniszter úr ő excellenciáját a kol. székerposta feladásitizjére, ki a közönséggel szemben gyakran mellőzi az udvariasságot, sőt magaviselete nagyon is közakos.

(esg.) Alkalmunk volt láthatni Tompa Mihály nem rég elhunyt koszosus költőnk munkáját Ráth Mórna most megjelent kiadását. A kiállítás méltó a művek belbecséhez.

— A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság által Wéger Ferencz alámásmezői kir. vámszedői állomásra ideiglenes minőségben kineveztetett.

(esg.) Kassainé Jászai Mari jatalmál szombaton Hugó Victor határos drámája „Angelo vagy Padua zsarnoka” kerül színre. Kassainé tehetséges és szorgalmas színésznő: méltán megérdemli tehát a közönség meleg részvétét.

(esg.) A honvédtisztek a szabadságot állományba a napokban fognak kinevezeteni.

(esg.) Szepessy Mihály pénzügyminiszteri osztálytanácsos a kincstári jogügyek igazgatóságának főnökévé nevezetett ki.

(esg.) Egészen új szerkezetű koshajót készítenek a chatham angol államhajógyárban, ez lesz az angol flotta legreményesebb járműve. E „Rupert” nevű hajónál fűsúlyt a lökerőre fektetnek, hossza 250 l., szélessége 53 l. 3159 tonnát bír és 22 l. mélyed a vízbe. Vaspánczéltatva 12 hüv. vastag s e felett a faladokat még egy más 1 1/2 hüv. vastag vashurkolat védi. A két 18 tonna súlyú ágyút egyszerű forgó toronyba helyezik, mintegy 11 lábnyira a víz színe felett, úgy, hogy bármely időben használni lehet azokat. A tornyot a fedélzetre alkalmazott erős vas mellvéd veszi körül. A koshajó éke mintegy 8 lábnyira a vízbe van, s így az eddigi panczélos hajókat leggyengébb oldalakon támadhatja meg, t. i. a víz színe alatt, minthogy azok legfőbb 6 láb mélységre vannak vértelve. A gőzgep 700 lóerejű.

(esg.) A dohányzókra örvendetes hír lehet az, hogy Newyorkban egy újonnan feltalált gőzgep hatalmas gyorsasággal és pontossággal végzi a szivargyártás körül mindazt, mit eddig csak emberi kéz igazíthatott el; egyetlen munkás könnyen kényszeríthet azzal egy óra alatt 2000 dbot; e gép alkalmazása által 1000 szivar 10 dollárral kevesebbe kerül, mint a pusztá kézimunka után készültek.

— Az erdélyi gazdasági-egylet igazgató választmánya folyó évi jan. 3-iki üléseinek határozata nyomán a titkárválasztási jogot is gyakorló évi közgyűlés megtartási ideje az idén a szokottnál későbbre halasztatott, minek következtében a titkári állomásra kihirdetett pályázati határidő f. év febr. végéig meghosszabbított. Az igazgató választmány Kolozsvárt 1870. jan. 3-kan tartott üléséből. Baró Huszár Sándor. Farkas Albert h. titkár.

— A kolozsvári polgári társalkodó rendes évi közgyűlést f. évi jan. 16-kan d. u. 2 órakor fogja megtartani a belmonostor utcza b. Apór háznál levő szállásán, melyre midőn a társalkodó tagjai tiszteletteljesen meghívattak, egyszeresimind értesítetnek, hogy a jóváhagyott új szabályok bemutattatván, az évi tisztújítás azok értelmében fog megtartani. A választmányának 1870. jan. 2-kan tartott üléséből Csulak, cinók, Biró, jegyző.

(esg.) A londoni parlament elé egy új népközlési törvényjavaslatot terjeszt az angol kormány; főmozzanata e javaslatnak tankerületet és kerületi iskolacollegiumok fölállítását, mely utóbbi az iskolai kényszer életbeletetése után minden gyermeket 6-tól 14 évig iskolázásra kötelez. Azon szülők, kik vonakodandnak gyermekeiket tanodába küldeni, pénzbírsággal lesznek büntetve. E törvény életbeletetése által származott költségek „iskolai adó” cím alatt lesznek fedezve. A tanítás szigoruan vallásfelekezeti nélkülül lesz, a kerületi iskolacollegiumnak kötelem azonban oda hatni, hogy a tanulók az iskolatermen kívül a rendes tanórák esorbitása mellőztével, saját vallásukban nyerjenek oktatást. A kerületi iskolacollegiumnak nem szabad azonban egyik vallást sem a másik hátrányára kedvezményekben részesíteni. — Hollandiában, hol a vallásfelekezeti nélküli tanodák már régen virágoznak, de a tankötelezettség még nem létezett, e pillanatban szintén annak életbeletetése működnek.

(esg.) Szigeti Imre „Mérget ivott” című 1 felv. új vigjátékát a nemzeti színház drámaíró-bizottmánya előadásra elfogadván, nemcsak színre került. Hát mi kolozsváriak, mikor fogjuk látni?

(Beküldött.) Nyilatkozat. Azon közszá-hírek ellenében, mely a városban kering, hogy én azt híreszteltem volna, miszerint a kolozsmonostori gazd. tanintézet ifjusága részvéte mellett jöne létre a nálam 9-kén megtartott táncmulatság, az intézetbeli tanulók jó hírnevének megvédése tekintetéből az igazság érdekében ennél óvást teszek. — Kolozs-Monostor, január 10. 1870. Veres József, kolozs monostori vendéglős.

Sajtóhiba. A „K. Közlöny” közlelőbbi 5-ik számának a házi szegény betegek intézetéről irt cikke vége felé a gyógyszer ára öt százaléka-nak leengedése áll — holott a gyógyszerárak urak 30 százalékat engednek le.

Szerkesztői üzenet. Báró Pongrátz Emil úrnak. Magán levelünkre szives választát várva várjuk. — A.

KÜLFÖLD.

A párisi üzletvilág, kedvezően fogadta az új parlamenti rendszert. Reménylik, hogy a rendszer nélküli interregnum befejezte után, a teljes bizalom és béke is helyreáll az országban, hogy a szomszédokkal a barátságos viszony fenntartatik a pénzügy kezelésében a takarékosági elvek jutnak érvényre. Belátják, hogy a szabadság irány s a liberális elemek részvétele a közigazgatásban szélesebb és biztosabb alapra fekteti a dynastiát, míg ellenben egy összeférfelt ministerium csak a válságot hosszabította volna meg. Mindinkább bebizonyul, hogy maga Napoleon herceg, valamint Girardin Emil és Thiers is, bár sok tekintetben nem osztják a minis-terek politikai elveit, egészen véve mégis e combinatot tartják a legjobbnak, a mi egyáltalán elérhető volt, ha ministerium kezére dolgoznak. A kamarák megnyitására a helyzet még inkább megszilárdulhat; szerencsés körülménynek mondhatni hogy a képviselők épp most honn tartozkodván, az ország hangulatáról személyesen meggyőződhetnek.

Az angol sajtó általán véve kedvezőleg nyilatkozott a francia cabinet változásáról. A Times jan. 4-ki számában ezeket olvassuk: „A francia császárság hivatalos lapja tegnap közölte a minis-terek névsorát, kik Ollivier társai lesznek az új cabinetben. Oly nevek jegyzéke ez, mely teljesen arra való, hogy kielégítse azok türelmét, kik mint mi, a közzétételt több hét óta várták. Sokféle hír keringett azelőtt s azután is, hogy a császár Ollivier leveleiben megbiz- ta egy új homogen ministerium megalakításával; de bármiként álljon is a dolog, annyit bizonyos, hogy Ollivier néve bárkinél is nehezebb volt, ugy személyi mint politikai szempontból, a neki jutott feladatnak megfelelni. Midőn a császár annyi jóakarattal fogadta maga körül azon embereket, kik azelőtt ellenei voltak, joggal megtarthatott maga körül néhányat barátjait közül. De azon mód, — ugymond e lap — melyen a császár ígéreteit teljesíté, azon óhaját tá- nusítja, hogy tettei még szavain is túljemenek. Valóban most, midőn először gyakorolja alkotmányos fe-

jedelmi előjogát, annyira lemond hatalmáról, hogy el- fogad egy oly cabinetet, melynek megalakításától jó- nak látta egészen távol tartani magát. Ennél már nem adhatta volna hatályosabb bizonyítványát alatt- valói iránti bizalmának.

Néhány lap erősíti, hogy a törvényhozó testü- let újlag interpellálni fogja a ministeriumot az egy- házállam megszűlása iránt. „Ez — mondja Nefftzer a „Temps“ hasábjain — nagy hiba volna, melyet, re- méljük, a bal nem fog elkövetni. Épületes dolog len- ne ugyan tapasztalni — mint jön Ollivier ur ellen- mondásba önmagával, mert az előtt legbüzböb- vé- dője volt a megszűlésnek; de most nem az olasz ügyek foglalkoztatják leginkább az országot, az e tárgyban parlamenti vita a legsajnos következ- nyeket vonhatná maga után, mert nem csak az el- mélet térienél el a belügyektől, hanem a politikai helyzetén is aggasztó változást idézne elő, a mennyi- ben az új miniszteriumot a régi majoritás karjaiba hajtáná.

Páris, jan. 8. Ollivier legközelebb a közbiz- tossági törvények és különösen ezeknek 75-ik cikke

eltörlése ellenében törvényjavaslatot szándékozik elő- terjeszteni.

A mai „Gaulois“ jelenti: Albrecht főherceg tegnap Párisba érkezett, s a pályaudvarban az osz- rák-magyar követ, hertzeg Metternich által fogata- tott. Azt állítják, hogy a főherceg egy császári kéz- iratot hozott Napoleon császárnak.

Távirati tudósítás a bécsi borszéről

Január. 11-n: 5% Metalique 100 frt 60.50. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.60. Kamat 60.50. 1860. Kölcsön 98.50. Bankrészvény 744. Hitel- intézeti részvény 267 frt 264.20. London 10 ft st. 100 frt. 23 1/4 kr 123.—. Ezüst 120.25. Cs. királyi arany 5.78 1/10.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.—. Temesi 77.75. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

77. Sz. 1870.

(22)

(1—*)

Hirdetmény.

A honvédelmi m. kir. miniszterium 1869 december 18-án 33830 sz. alatt kelt intézményével, a pótlóvak számát az illető honvéd lovas századoknál, bevásárlás útján kiegészíteni rendelte.

Ennek folytán felszólítanak az illető birtokos és lótulajdonos urak, hogy eladó lovakat **1870 január 17-től 24-ig** terjedő idő alatt ide **Kolozsvárra, január 17-től 22-ig Marosvásárhelyre, és 1870 január 20-tól** ugyan- csak **január hó 26-ig Kézdi-Vásárhelyre** az ezen állomásokon felállított **pótlóvakról Bizottságok** eleibe vezessék.

Szükségeltetik pedig Kolozsvárra 10 darab, Marosvásárhelyre 11 darab és Kézdi-Vásárhelyre 11 darab pótló.

A lovak beszerzésénél, a mérték, kor és haszonvetőségre nézt az eddigi szabályok fenntartása mellett, a megszabott árak következendők; u. m. egy 14 marok 3 hüvelyk magasságú pótlóért fizetetik 160 frt., egy 15 marok magasságú- ért 170 frt. és egy 15 marok és egy hüvelyk felüli magasságú pótlóért 180 ft. o. é.

A magy. kir. honvédkerületi parancsnokságtól.

Kolozsvárt, 1870 január 13-án.

ad 8696. 1869.

(7)

(3—3)

Hirdetés.

A kolozsvári m. k. bánya-, erdő-, sőtgyék és államjavak igazgatósága részé- ről közhírré tettetik, hogy a Técsi Sámuel családjától visszaváltott B. Szolnokmegye láposi járásában fekvő:

3 hold 94 □ öl belsőtelkeket, lak- és gazdasági épületekkel.
145 „ 211 □ öl szántóföldet.
127 „ 958 1/2 □ öl rétek és kerteket.
3 „ 1025 □ öl legelőt, egy örlőmalom és koresmát tartalmazó kincstári zálogbirtok a Dézsi m. k. főerdézi hivatalnál 1870 évi február hó 15 kén dél- előtti 9 órakor tizenkét (12) évre, azaz, 1870 május 1-től 1882 évi april hó vé- geig nyilvános árverezés útján a többet ígérőnek bérbe fog adatni.

Ezen árverésben mindenki résztvehet ki a polgári törvények szerint bérleti tüzetre alkalmas, a bérleti biztosítékot leteheti és magát az iránt, t. i. feddhetlensége és tehetősége iránt hatósági bizonyítvánnyal igazolja és a 620 fiban megállapított kiküldetési árak tisztszálaikját bántapénzzúl leteszi.

Az árverési és haszonbérleti részletes feltételek ezen bányaigazgatóság iroda- hivatalánál s a Dézsi m. k. főerdézi hivatalnál a rendes hivatali órák alatt meg- tekinthetők.

A kérdéses árverési tárgyalásra írásbeli ajánlatok is lévén beadhatók, meg- jegyeztetik, hogy 50 krnyi béléggel felszerelt minden ajánlathoz a fenntebb érin- teti hatósági bizonyítvány és az ígért bérösszegnek 10% -ja bántapénzzúl esatlandó, hogy az írásbeli ajánlat az árverés kezdete előtt az árverési biztosnak lepecsételve kézbesítendő, az ajánlatban pedig az ajánlott bérpénz nem csak számokkal, de be- títtel is, és a bérlet tárgya, melyre az ajánlat vonatkozik, tisztán kifejezendő és vé- gül kijelentendő, hogy vállalkozó, az árverési és haszonbérleti feltételeket ismervén, azokat általában elfogadja.

A m. k. bánya erdő és sőtgyi főigazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1869 december 27-kén.

567. 1869.

(8)

(3—3)

Óvás.

Mező-Pete községének hivatalos pecsétje „Gemeinde M. Pete 1858“ czimű felirattal e hó 1-én gyann személy által eltévesztetvén, miután az által a község nevében hamítások történtek, szolgálton tudásul mindenkire nézt, hogy az érde- kelt időn inneni község pecsétjével ellátott okmányok nem kötelezők, és a községre nézve semmit érőknek nyilváníttatnak.

M. bogáti járási Sz. bírói hivataltól.

Pagoosa, december 30-án 1869.

Darkó Lajos, szolgabíró.

NEM HIVATALOS.

(20)

(1—6)

A kolozsvári takarékpénztár

részéről jelentetik, hogy

A.) A betételekre nézve: 1. A betett pénzek biztosítására szolgál az intézet 100,000 frt alapitkéje. 2. Tagságért, valamint betéti könyvecskéért semmi díj sem fizetetik. 3. A betett pénz után 5 százalékos ád; még pedig a hó első felében tör- tént betétek után ugyanazon hó 16-tól, — a hó utolsó felében történt betétek után a következő hó 1-ő napjától kezdve foly a kamat. 4. Az intézet 25 krajczáron kezd- vé bármely összeget elfogad, s egy forint után már kamatot ád. 5. A betett pénzt, az alapszabályok szerint egészen vagy részben kamatosítól tetszés szerint bármikor ki lehet venni. 6. Az intézet jótékony és közhasznú céloz, mint iskolák, szegény- és betegápolók gyámoltása tekintetéből ezeknek tett ajándékokat és hagyományo- kat is elfogad, s azokat kamat-halmozással növeli.

B.) Az intézeti pénzek elhelyezésére nézve: 1. Előlegez 6% kamat és mér- sékelt illeték mellett: a) minden bírodalmi államkötvényekre, hitelpapírokra, jelesül urbíri kötvényekre, és minden paprra, melyek a bécsi és pesti értékpapír tőzsdén hivatalosan jegyeztenek. b) Arany és ezüst pénzre, a nyers érték erejéig. 2. Le- számitól váltókat. 3. Vászár erdélyi és magyarországi urbíri és más bármínő állampapírokat, s nagyobb vállalatok kötvényeit és zálogleveleit.

Az intézet üz. ideje ünnep- és vasárnapok kivételével naponta 9 órától 12 óráig. Vidékről postai úton közlekedhetni az intézettel; az igazgatóság ez úton is legpontosabb szolgálatát ajánlja.

Üzleti helyiség: főter 163 szám.

A takarékpénztár választmánya.

Gr. Eszterházy Kálmán, választmányi elnök.

Kovácsi Antal, h. jegyző.

Korbuly Gergely, igazgató.

(4) A teljes fordulat, a mely darab idő óta a börze helyzetében beállt, ta- gadhatlan; a bizalom viszsztatért, készpénz bőven van, jó papírok folytonosan keresztnének s mindig nagyobb árban fizetnek — szóval eljött- nek látszik a percz, a melyben új börzei műtéteket sikerrel kezdetni; a ki e kedvező perczet használni akarja, folyamodjék alólirt

börzeüzleti irodájához

(Comptoir für Börsengeschäfte)

a hol mindenki, csak 100 vagy 200 forint betét mellett is az árfolyamok mozdulatából hasznot húzhat. Programmok ingyen. Felvilágosítás a legna- gyobb készséggel adatik.

STEIN KÁROLY,

Bécs, 1. Tiefer Graben 17.

(21)

„Erdélyi kereskedelmi és hitelbank“

Alólirt igazgatóság tisztelettel tudatja, miszerint fenncimzett részvény-társaság a Nagyméltóságú Magyar Királyi földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium ál- tal mult év november 17 én 21,872. sz. a megerősített alapszabályai alapján mega- lakulván, üzletét folyó év és hó 20-ik napján az alább megnevezett üzletá- gak életbeléptetésével megnyitja s ajánlja kész szolgálatát a kereskedelem és ipar előmozdítására szolgáló minden pénzügyi műveletekben.

A folyó hó 20 án életbeléptendő üzletágak következők:

I. Váltók, utalványok és egyéb kereskedelmi kötokmányok leszámítolása.

II. Zálogtőkeadása:

1. Állampapírokra, iparvállalatok részvényeire és kötvényeire, sorsjegyekre, rak- levelekre s egyéb értékpapírokra.

2. Ércpénzekre, nemes fémekre, arany és ezüst tárgyakra.

3. Mindenemitt cizkákra, árúkra, nyers terményekre, készítményekre és anyagokra.

III. Mindennemű értékpapírok vásárlása és eladása, évi járulékok és osztalékok be- hajtása és értékesítése.

IV. Mindennemű bázai és idegen ércpénzek, árúk, nyers termények s egyéb ke- reskedelmi cikkek vásárlása s ilyek eladásának bizományilag is közvetítése.

V. Bármily nemű nyerményre kilitást nyújtó kereskedelmi és iparvállalat elősegi- tése, ily célokra társaságok alakítása s azokban saját tőkéivel részvétel.

További üzletágak életbeléptetése annak idejében fog közzététetni.

Ajánlván e vállalatunkat a t. cz. közönség figyelmébe és bizalmába, kívánatra, szívesen szolgálunk alapszabályaink s ügyletrendünk egy-egy példányával.

Hivatali helyiség: Szentmiklóssz. gr. Teleki-ház.

Maros-Vásárhelyt, 1870. január 10.

Az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank igazgatósága M.-Vásárhelyt.

B. Kemény Gejza, elnök.

Szász Róbert, titkár.

(626)

(5—5)

„Pesti biztosító-intézet.“

Alólirt igazgatóság tisztelettel jelenti, hogy „a Pesti biztosító-intézet kolozsvári vezérigynöksége“ czég alatt Kolozsvárt egész Erdélyország szá- mára képviselőseget állított, megbízván annak vezetésével az intézet eddigi felügye- lőjét, Bosányi József urat, ki egyedül van jogosítva a vezérigynökség nevében ki- állítandó okmányokat aláírni.

Alólirt igazgatóság tisztelettel kéri egyszersmind a t. cz. közönséget, szívesked- jék mindennemű biztosítási ügyeiben, a fönntvezett vezérigynökséghez fordulni, mely mindenkor a legelőzékenyebb eljárással iparkodand megérdemelt bizalmát.

Pest, decemberben 1869.

A „Pesti biztosító intézet“ igazgatósága.

LÁNYI. SCHÖN.

Alólirt vezérigynökség hivatkozván a „Pesti biztosító-intézet“ igazgatóságának előrebocsátott jelentésére, legnagyobb készséggel nyújt biztosítást a t. cz. közönségnek:

I. lak- és gazdasági épületeket, gyárakat, gépeket, árucikkiket, mezőgazdasági tárgyakat, butorokat, ruhaneműeket s gazdasági állatokat érhető tűz- és fölrob- banási károk ellen;

II. házbérbeli veszteség ellen;

III. tűkörüvegek törészkára ellen;

IV. mindennemű mezei terményeket érhető jégkár ellen;

V. szárazon vagy vizen szállított javakban támadható károk ellen;

s különösen

VI. az ember életére és pedig minden lehető modozat szerint kötendő

tőke, kiházasítás s évjáradék biztosítás.

Intézetünk, mely a kárterítések kifizetésében mindenkor kiváló pontosság és gyorsaság által tüntet ki magát, hat millió forintba menő biztosítéki alapjával a legnagyobb biztosságot nyújtja, és szilárdsága, valamint az előhaladt korszellemnek megfelelő biztosítási feltételei által, s nem különben az okszerű üz- lettel elveivel meggyeztetetileg leszállított díjtételei által minden kigondolható előnyökben részesíti a biztosító feleket.

Mindennemű értesítések, valamint a biztosítási feltételek és tájékozó „utmutató“ kiszolgáltatására legnagyobb készséggel ajánlkozik,

a „Pesti biztosító intézet kolozsvári vezérigynöksége“

BOSÁNYI.

Iroda: b.-hiduteza, Kis Lajosné-ház, 315 szám, 1-ső emelet.

Stein János könyvkereskedésében kapható:

A „Magyar Polgár“

nagy naptára

1870-dik évre.

Szerkesztette K. PAPP MIKLÓS.

Teljes tiszti czímrt s a Királyhágon inneni vásárok pontos jegyzékével.

Ara 1 frt o ár. Postán küldve 1 frt. 5 kr.,

mely vagy készpénzben beküldendő, vagy posta utánvétel útján megrendelendő.

Gazdasági zseb-naptár

1870-re.

Szerkeszti KODOLÁNYI ANTAL. Ára 1 frt 80 kr.

Ugyan csak Stein Jánosnál kapható:

Cotilion-ordok

nagy választékban darabja 2 krtól 30 krig.

Szemere Bertalan. Utazás keleten, a világosi napok után. I. köt. 2 frt.

Janus. A pápa és az Egyetemes zsinat. 2 frt.

Laboulaye. Lengyelország első felosztása. Francziából fordította

Ribáry Ferencz. 80 kr.

Gyulai Pál. Költeményei, a költő-arcképével, füzve 2 frt.

diszkötésben 3 frt.

Dumas S. A pokol torka. Regény. 2 kötet. 2 frt.

Mühbach L. Születés és vagyon. Regény. 60 kr.

Jókai. Szerelem bolondjai. Regény. 2-dik kiadás. 4 kötet. 4 frt.

(11) (2—2)

Alólirt legalázatosabb tisztelete mel- lett tudatni kívánja M.-Vásárhely város- sa és környékében lakó nagyérdemű vevői- vel: hogy az igen sok megrendelések mi- att, melyekkel idehaza el van foglalva, a f. év január 17-én eső m.-vásárhelyi vásárt nem látogathatja meg: miért is bátorodik tisztelettel felkérni mind- azon urakat és urhölgyeket, kik nála vá- sárolni, vagy valamit megrendelni szándé- koztak, méltóztassanak levél útján vele parancsolni, melyet pontosan teljesíteni fog mindég kész szolgájak

PROHÁSZKY JÁNOS, szöcmester Kolozsvárt.

(12) (2—2)

Örökáron eladás.

Alsó-Féhermegye, Tövis hely- ségében a piacon 121 számú ház, és hozzá tartozó 18 hold kaszáló és 30 hold szántóval együtt örökáron eladó. Ér- tekezhetni Szent Lászlón, Bedő Davidnál.

(10) (3—3)

Egy szakértő dohány ker- tész keresetlik, szolgálat és fizetési fel- tételek iránti tudakozásokat bérmentes le- velekben elfogad Keresztes Sándor; lakása Hunyadmegyében Maros-Solymoson. Utó- posta Déva.

(15) (2—3)

Eladó TŰZIFA Kiskapuson, a bi- rodalmiut közelében több száz öl száraz bükfka,—bővebb értesítést vehetni Kolozsv- árt bel-monostoruca Kiss ur 192 sz. házána, Baldi Lázár úrtól.

(14) (2—3)

Árlejtési hirdetés.

Udvarhelyszékben a szenterzsébeti ref. egyház temploma felépítésére vonatko- zólag, a folyó év január hava 31-én a helyszínen, árlejtést fog tartani, a vál- lalkozni kívánó kőmives- és ács-pallérok ezennel meghivatnak; a jelelt határidőben délelőtti 9 órára leendő megjelenésben.

Költ Sz.-Kereszturon, január 5. 1870.

(23) 13/1 (1—*)

Tanács és segély

azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemöknök ártottak.

Fiatlalom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az új esendőt szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom mun- kák kivitele köverkeztében láteróm annyira meg- gyengült, hogy tökéletes elvesztéstől annálkább felhettem, mivel folytonos gyulaadásos dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeleiteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a leg- kitünőbb sikerrel használtok. E szer nem csak egés- zen megszüntette a tartós gyulaadást, hanem szemem- nek is visszaadta egész élességét és erejét, ugy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írost, s mint ifjú koromban tökéletes láteróknak ürvendek. Ezen jóteknő hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek fizetüket vezetni. Ezen szer kitartó haszná- lása után eldobhatk a szemüveget, s régi természetes látéreljüket visszanyerték. Ezen mosdó-szer egy illatos lél, melynek alkatrészei az áuszis-nővény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoti- cumokat vagy fém és más ártal as részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ó egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kr. o. é. szállít használati utrsítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélle töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamvisszel vegyíteni, hogy tejrforma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájékat meg- nedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszers- mind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örvendeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azo- kon lesz segítve, a kik az igazság világa utání ernyedelen törekvés által gyekran saját szemük világot kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiataloknál fájdalom annyira divatba jött előrdít szemüveg-hordás is megszüntethető, mert o szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészenes vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemléi mindig kapható, mégpedig

a kis üveg 1 frt 80 kr.

„ nagy „ 2 frt 20 kr.

a raktárban Teusch J. B. nál Segesvárt.

Viszont-eladók, nagyobb meny- nyiség vételénél árányagos engedéket nyerne

